VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

SZABAD NÉP

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJÁNAK KÖZ

VIII. ÉVFOLYAM, 126. SZÁM

ÁRA 50 FILLÉR

ELTÁRS 1963

A Szo
Hirchil

A Könyvn
Révai

Lesz

A MAGYAR KÖNYV ÜNNEPE

Hatodszor rendezzük meg szabad hazánkban a Könyvnapokat. Évről-évre örömmel állapítottuk meg azt a komoly fejlődést, amelyet népi demokráciánk kulturális életében a Könyvnapok is erőteljesen tükröztek. Nem kétséges, hogy idén *fokozott örömmel* üdvözölhetjük a Könyvnapokat, amelyek kulturális fejlődésünk *fokozott ütemérő*l, győzelmesen kibontakozó kultúrforradalmunkról tesznek tanuságot.

Rendeztek könyvnapokat a Horthy-világban is. A Könyvnap eredetileg — üzleti kezdeményezés, amely ügyes fogással kisajtolt, külön profitot jelentett a könyvkiadóknak — és elejtett morzsákat, szegényes alamizsnát az íróknak. A magánkézben maradt könyvkiadók a felszabadulás után is sok tekintetben ott folytatták, ahol előtte abbahagyták s egy-egy 1946—47-es könyvnapi lista a maga 90—100 kispéldányszámú könyvével, névsorának tarkaságával, szemponttalanságával, túlméretezettségével sokban a régi világ tőkés anarchiáját idézte és csak a kommunisták kiadója, a Szikra képviselte következetesen a haladó szellemet. A könyvkiadás államosítása fordulatot jelentett a Könyvnapok megrendezésében is. És ha 1948-ban még sikerült is néhány olyan könyvet becsempészni a könyvnapi sátrakba, mint Eckhart Ferenc 1848 emlékét meggyalázó szennyiratát, Legény Elemér klerikális regényét, Körmendi Ferenc, Indig Ottó, Dormándi László ponyváit, az 1949-es Könyvnapok már Pártunk programjának szellemét tükrözték, amely *„elutasítja a művészet a művészetért reakciós polgári elvét s magasszínvonalú, a valóságot, tehát a nép életét és harcait ábrázoló, az igazságot kereső, a demokratikus népi eszmék győzelmét hirdető optimista művészetet kíván".*

Miért van szükség népi demokráciánkban a Könyvnapokra? Nálunk már nincsenek egymással elkeseredetten küzdő kiadók, könyvkiadásunk tervszerűen dolgozik s az emelkedő példányszámok azt mutatják: még különös reklám sem kell ahhoz, hogy a jó könyvek elfogyjanak. Ami pedig az írókat illeti, nekik a legkevésbbé sincs szükségük könyöradományokra. Aki ír, dolgozik és munkásságával a népet szolgálja, irodalmi tevékenységéből megél — és nem is rosszul. A legjobb írókat Kossuth-díjjal jutalmazza népünk s éppen a mostani Könyvnap küszöbén osztották ki íróink, költőink egész sorának a népköztársaság kormánya által létesített József Attila-díjakat. „Az is bolond, aki poétává lesz Magyarországon" — írta másfél évszázaddal ezelőtt Csokonai s ha ez tíz éve még keserű igazság volt, ma már csak — történelmi emlék.

A Könyvnapok tartalmukban, rendeltetésükben gyökeresen megváltoztak. A mi Könyvnapjaink — a szellem ünnepnapjai, felmutatása az évi termés legjavának, újabb lendületet jelentő lépés nép és kultúra találkozásában. A Könyvnapoknak van propagandisztikus céljuk is: a könyv megismerésének, a könyv szeretetének propagandája. De nem ez a lényeg. A régi könyvsátrakban az írók úgy ültek, mint kirakatban az áruk, mint cirkuszi ketrecben a látványosságok: csalogatók voltak a vásárláshoz. Ma az írók ottléte a Könyvnapok lényegéhez tartozik: alkalom, ismételt alkalom az olvasókkal, a tömegekkel — saját műveik hőseivel való találkozáshoz. A régi könyvsátrakban elterpeszkedő könyvkiadónak az volt a fontos, hogy egy-egy könyvet valakinek, véletlenül arra haladónak, vagy félénken érdeklődőnek a nyakába varrjon s ezzel véget ért a „munkája". A ma kiadói a nép államának könyvkiadói, szerves kapcsolatot létesítenek a tömegekkel, megkérdezik véleményüket az elolvasott könyvről, igyekeznek állandó olvasóvá nevelni az előszöri érdeklődőket is és ez a Könyvnapok lényegéhez tartozik. A régi kiadó nem tudott *megélni* az olvasók pénztárcájának megcsapolása nélkül, a mai író, kiadó nem tudhat *élni, létezni, dolgozni* a tömegekkel való állandó szoros kapcsolat nélkül.

De megfordítva: ma már a dolgozó tömegek mindennapi életéhez is egyre szervesebben hozzátartozik a könyv. A statisztika adatai is éppen eleget mondanak erről: 1938, „az utolsó békeév" könyvtermelése összesen 7.8 millió kötet volt. 1945-ben 6.5, 1948-ban 22.8, 1949-ben pedig 46.7 millió kötet volt a kiadott könyvek és brosurák összpéldányszáma. Tükrözik ezt a fejlődést az idei Könyvnap adatai is. Tavaly a Könyvnapokra 42 mű jelent meg 500.000-es példányban, az idei Könyvnapra 46 mű jelenik meg 650.000-es összpéldányban.

Az idei könyvnap — a tömegek könyvnapja lesz. Azoké a tömegeké, amelyek kivívták jogaikat, az ország gazdáivá váltak, fokozódó jólétben élnek s amelyek ugyanakkor megértették Rákosi Mátyás elvtárs tanítását: *„Hogy élni tudjon valaki hazája javára a szabadság jogaival, nemcsak jogok, nemcsak gazdasági lehetőségek kellenek, hanem kultúra és műveltség is."* A tömegek várják, kívánják, követelik a kultúrát, a könyvet. Évszázadokon át sóvárogva tekintettek feléje, vágyták a tanulást, a tudást, de porosodó polcokról mint egy idegen, ellenséges világ tartozékai néztek rájuk vissza a bőrbe, vászonba kötött könyvek. Ami keveset a kezükbe kaptak az rendszerint nem a tudást, a felvilágosítást, hanem a butítást, a homály sűrítését szolgálta. A felszabadulás hozta el a széles tömegek számára a kulturális felemelkedés lehetőségét. Népünk élni tud ezzel a lehetőséggel is. Világosan látja, hogy politikai és gazdasági eredményeinknek megőrzéséhez és továbbfejlesztéséhez elengedhetetlen a kultúra birtokbavétele. Meg akarja ismerni — végre hitelesen — a multját: ezért olvassa *a klasszikusokat.* Meg akarja ismerni jövőjét: ezért olvassa *a szovjet irodalmat.* A saját életéről akar igaz és művészi képet kapni: ezért olvassa *új magyar íróinkat.* Mélységesen érdekli a testvéri népi demokráciák élete: ezért várja *a cseh, román, lengyel, bolgár könyveket.* És mindenekelőtt ismerni akarja a társadalom törvényszerűségeit, *„a győzelem tudományát":* a marxizmus-leninizmus klasszikusait, nagy tanítómestereinket.

Az idei Könyvnap olyan könyvek sorát adja a dolgozók kezébe, amelyek eleget tesznek várakozásuknak, akaratuknak, tanítják, nevelik, felemelik őket. Lenin, Sztálin klasszikus művei, Rákosi Mátyás elvtársnak és legközvetlenebb munkatársainak könyvei a világpolitikának, a magyar nép életének, ideológiai frontunk harcainak kérdéseit világítják meg. Íróink és költőink az új szocialista kultúra első hajtásait hozzák elénk, egyre inkább a nép érzéseit, gondolatait szólaltatva meg s egyre inkább magas eszmeiségre törekedve. Multunk nagyjai végre szabadon, hamisítások nélkül szólnak népünkhöz: hagyományaink fokozódó tiszteletének és kritikai felhasználásának bizonyítéka a Könyvnapok féltucat magyar klasszikusa. S kiszélesedik a Könyvnapok látóköre a mult befeléfordulásával szemben: jónéhány regény ismerteti meg velünk a Szovjetunió és a népi demokratikus országok népeinek legújabb, legszebb irodalmi termékeit.

A Béke Hívei Világkongresszus határozata az aláírásgyüjtési mo

A békealáírások száma meg

A *Béke Hívei Világkongresszusának Állandó Bizottsága* május 31-én és június 1-én ülést tartott Londonban. Az üléseken *Bernal* professzor, *Cotton* asszony, Paul *Robeson* és Gabriel *D'Arboussier* elnökölt. Az Állandó Bizottság tagjain és titkárán kívül az ülésen résztvettek a *Szovjetunió, Nagybritannia,* az *USA, Finnország, Dánia* és *Svédország* képviselői.

Az Állandó Bizottság elhatározta, hogy *ez év októberének második fe-*

lében Genovába hívja ös Hívei második világkongre világkongresszus előző ha megfelelően, erre a kongre vételi alapot a stockholmi fogadása ad. A vezetőség elhatározta, hogy augusztu felében *összehívja a nemze díjak kiosztására illetékes* gül megállapodott abban, zetközi síkon gyüjtési és galmat fog indítani egy békealap létesítésére.

Minden férfi és nő követelje az atombomba betiltását!

A Béke Hívei Világkongresszusának londoni ülése a következő határozatot hozta:

A Béke Hívei Világkongresszusának Állandó Bizottsága örömmel látja az atombomba gyártásának és használatának megtiltását célzó mozgalom hatalmas fejlődését, amely

megindulása óta több mint százmillió aláírást gyüjtött a stockholmi békefelhívásra.

A mozgalom a legkülönbözőbb meggyőződésű emberekkel megértette a világot fenyegető borzalmas veszedelmet és elhárításának lehetőségét. *A stockholmi felhívás lehetővé teszi, hogy mindenki — tekintet nélkül nyelvi, társadalmi, vallási vagy politikai különbségekre — tevékenyen hozzájáruljon a béke megmentéséhez.* A békefelhívást aláíró sokmilliós tömege olyan erőt jelent, amely megakadályozhatja a háborút.

A Béke Hívei Világkongresszusának Állandó Bizottsága üdvözli a különféle vallásoknak és egyházaknak képviselőit, akik az atomfegyverek ellen állástfoglaltak. Üdvözli a politikusok, a szakszervezeti tagok, a tudósok és más értelmiségi munkások minden olyan kezdeményezését, amely tevékeny küzdelemre sorakoztatja fel a népeket a háború ellen. Támogatja a Vöröskereszt nemzetközi bizottságának nyilatkozatát, amely bomba gyártásának és has megtiltását követeli.

A Béke Hívei Világkon nak Állandó Bizottsága győződve arról, hogy *mind világosan az atomfegyvere sának és használatának mellett foglaltak állást — tak a békéért folyó küzdelen*

A bizottság felhívja őke fokozzák és egyesítsék er seiket.

A Béke Hívei Világkongr Állandó Bizottsága *baráti hívja fel a béke valamen szélesítsék ki még jobban kat az aláírások gyüjtéséért* ság felhívja a nemzeti béke kat, a szociális és kulturál tokat, közösségeket, városok vakat, hogy sokszorozzák szítéseiket.

Fel kell hívni minden or minden férfit és nőt; Hívei második világkong kezdetéig foglaljon áll atombomba gyártásának nálatának eltiltása mel

Ma az emberiség sorsa foro A stockholmi békefelhívás teszi mindenkinek, hogy a válassza.

Le Leap, Liu Ning Ji és Paul Robeson nyilatkoz

A Béke Hívei Állandó Bizottsága londoni ülésszaka alkalmából Londonban tartózkodó Alain *Le Leap, Liu-Ning-Ji* és Paul *Robeson,* az Állandó Bizottság tagjai nyilatkoztak a *Daily Worker*-nek, az Angol Kommunista Párt lapjának.

szövetség alelnöke elmondott bizottság elsősorban a bé gyűjtési mozgalom kérdéseit meg. A londoni ülésszak f majd a Béke Hívei ősszel C megtartandó második kongre